

**ΝΙΚΟΣ
ΜΠΑΚΟΥΓΝΑΚΗΣ**
nbak@dolnet.gr

Μητσοτάκης

Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης ήταν από τους μακροβιότερους πολιτικούς και επιπλέον ένας από τους ελάχιστους statesmen ή hommes d'état που ανέδειξε ο 20ός αιώνας. Η πολιτική δράση του απλώνεται σε περισσότερα από 60 χρόνια, από τις αρχές της δεκαετίας του 1940 έως την αρχή του 21ου αιώνα. Βενιζελικός, κεντρώος και αντιμοναρχικός, βρέθηκε να γίνει μετά το 1974 ο ηγέτης της Δεξιάς. Από τους πιο δυσφημισμένους πολιτικούς, κυρίως λόγω της λεγόμενης Αποστασίας, έλεγε ότι μπορεί να άλλαξε κόμματα αλλά ξεκίνησε ως φιλελεύθερος και παρέμεινε φιλελεύθερος. Μοιραίο πρόσωπο στην πολιτική του διαδρομή φαίνεται να ήταν ο Ανδρέας Παπανδρέου.

Τη δεκαετία 2007-2016 ο δημοσιογράφος Αλέξης Παπαχελάς συναντούσε τακτικά και με πρόγραμμα τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη καταγράφοντας, μέσα από

συνεντεύξεις, τη μαρτυρία του για αυτή τη μακρά περίοδο της πολιτικής δράσης του. Το υλικό, που ο όρος ήταν να δημοσιευθεί μετά τον θάνατό του, καλύπτει μια περίοδο από το 1942 έως το 2014. Ο πρώτος τόμος της μαρτυρίας, που αφορά την περίοδο 1942-1974, μόλις κυκλοφόρησε με τίτλο «Ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης με τα δικά του λόγια» (εκδόσεις Παπαδόπουλος). Πρόκειται για πολύτιμη μαρτυρία, που αποτελεί σημαντική πηγή για την πολιτική ιστορία αυτής της εποχής. Είναι ταυτόχρονα υψηλού επιπέδου παράδειγμα προφορικής ιστορίας.

Η δομή του βιβλίου είναι πολύ έξυπνη και πολύ λειτουργική. Οι αναγνώστες έχουν μπροστά τους κάθε στιγμή το ιστορικό περίγραμμα της εποχής, τα γεγονότα και τους πρωταγωνιστές, που εμπλουτίζονται, χρωματίζονται, σχολιάζονται με τη μαρτυρία του Μητσοτάκη. «Το Κέντρο δεν το πολέμησε κανείς... Ο Γέρος δημιούργησε

την κρίση», «Ο Ανδρέας» (που τον αποκαλεί αερόλιθο) «δεν είχε ιδεολογία... Ο Ανδρέας ρήξη με το κατεστημένο δεν έκανε στην ουσία ποτέ του», «Ο Γρηγόρης Λαμπράκης θα προσχωρούσε στο Κέντρο» είναι μερικές από τις ερεθιστικές μαρτυρίες-απόψεις του Μητσοτάκη. Επικριτικός για τον βασιλέα Κωνσταντίνο, για τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο, για τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, για τον Δημήτριο Λαμπράκη (ενδιαφέρουσες οι απόψεις του για την παρέμβαση των συγκροτημάτων Τύπου στην πολιτική), η μαρτυρία του Μητσοτάκη είναι εξαιρετικά σημαντική – όσο υποκειμενική κι αν είναι, όσο κι αν αποκρύβει πράγματα. Ο συγγραφέας επέλεξε – σωστά νομίζω – να διατηρήσει στοιχεία προφορικότητας, κυρίως το άρθρο πριν από επώνυμο (π.χ., ο Στέφανος ο Στεφανόπουλος, ο Αθανασιάδης ο Νόβας) ή τη φράση-σήμα κατατεθέν του Μητσοτάκη «δεν υπάρχει καμία αμφιβολία».